

De verkondiging van de enige troost

Lezen: Jesaja 40: 1-11

Tekst: Jesaja 40:1,2

Heidelbergse Catechismus, Zondag 1, Vraag en Antwoord 1

Zingen:

Psalm 89: 9

Psalm 119: 47

Psalm 68: 6, 7

Psalm 145: 6

Psalm 65: 2

Geliefde gemeente, in de eerste christengemeente in de stad Jeruzalem komen wij in handelingen 4 een wat onbekend persoon tegen. Deze persoon heeft de naam Joses. Wat was dat voor een persoon? Allereerst kunnen we van deze man zeggen dat hij net als alle andere mensen in zonden ontvangen en geboren was. En dat hij met zijn dagelijkse leven schuld met schuld vermeerde. En dat hij zoals hij geboren was voor God niet kon bestaan. Maar God die rijk is in barmhartigheid zocht deze man op. En door de prediking van de apostelen is deze Joses tot bekering en geloof in Christus gekomen. En dat bleef niet verborgen. Want als de Heere begint te werken, gemeente, komt het vroeg of laat openbaar. En de apostelen zagen Gods werk in die man daar in die eerste christengemeente in Jeruzalem. En hoe meer ze in hem zagen van Gods werk, hoe duidelijker het ook voor hen werd. En weet u wat toen de apostelen besloten hadden? Om deze man een andere naam te geven. Ze zeiden we noemen hem voortaan niet meer Joses, maar we noemen deze man voortaan Barnabas. Waarom? Vanwege de betekenis van die naam. Want, jongens en meisjes, Barnabas betekent zoon der vertroosting. Ja wat hebben die apostelen dan precies bij die Joses gezien, waarom dat ze hem deze mooie naam Barnabas gaven, zoon der vertroosting? Twee dingen. Zij zagen in het leven van deze arme zondaar, dat hij Christus leerde kennen door het geloof. En het tweede wat de apostelen ontdekten bij deze man is, dat hij op een bijzondere manier werd geleid door de Heilige Geest. Ja deze man, om het met de woorden van de Catechismus te zeggen, was op de school van de Heilige Geest gekomen. En daar leerde hij de enige troost, beide in leven en sterven, kennen. Joses was niet meer van zichzelf. Maar Christus heeft hem gekocht met Zijn bloed. Barnabas werd het eigendom van de Heere Jezus. En daarbij, zo bespeurden de apostelen, kreeg hij de genadegave van de Geest om op een bijzondere manier anderen te troosten. O, die Barnabas die ook Joses heette, kon heel eenvoudig naars zo'n pas bekeerde zondaar gaan zitten. En hij kon hem onderwijzen. Hij kon hem bemoedigen. Hij kon hem vertroosten. Ja hij was met recht een zoon der vertroosting geworden. Die van de Heere een tong der geleerden gekregen heeft, opdat hij voor de moeden een woord ter rechter tijd zou kunnen spreken. En dat woord was een woord van vertroosting. En daarom noemden ze hem Barnabas, zoon der vertroosting.

En zulke woorden van vertroosting, gemeente, komen wij nu ook tegen in de eerste verzen van Jesaja 40, die zo prachtig aansluiten bij de eerste vraag met het antwoord van het troostboek.

Het Woord van God dat deze morgen tot ons komt, kunt u vinden in het voorgelezen schriftgedeelte, Jesaja 40, de verzen 1 en 2, waar wij het Woord van God als volgt lezen:

Troost, troost Mijn volk, zal ulieder God zeggen. Spreek naar het hart van Jeruzalem, en roept haar toe, dat haar strijd vervuld is, dat haar ongerechtigheid verzoend is, dat zij van de hand des HEEREN dubbel ontvangen heeft voor al haar zonden.

Vanuit deze tekst willen wij lijnen trekken naar Vraag en Antwoord 1 van de Heidelbergse Catechismus, Zondag 1, waar de onderwijzer aan zijn leerling vraagt: *Wat is uw enige troost, beide in leven en sterven?* En de leerling antwoordt: *Dat ik met lichaam en ziel, beide in leven en sterven, niet mijn, maar mijns getrouwen Zaligmaker Jezus Christus eigen ben, Die met Zijn dierbaar bloed voor al mijn zonden volkomenlijk betaald en mij uit alle heerschappij des duivels verlost heeft, en also bewaart, dat zonder den wil mijns hemelsen Vaders geen haar van mijn hoofd vallen kan; ja, ook dat mij alle ding tot mijn zaligheid dienen moet; waarom Hij mij ook door Zijn Heiligen Geest van het eeuwige leven verzekert, en Hem voortaan te leven van harte willig en bereid maakt.*

We schrijven als thema boven de prediking: **De verkondiging van de enige troost.** We staan stil bij twee gedachten:

1. In de eerste plaats het persoonlijke adres van deze verkondiging, dat vinden we in Jesaja 40 vers 1 en 2a en het eerste deel van Antwoord 1.
2. In de tweede plaats de rijke inhoud van deze verkondiging, dat vinden we in het tweede deel van vers 2 en ook het tweede deel van Antwoord 1.

Het gaat dus vanmorgen over de verkondiging van de enige troost: het persoonlijke adres en de rijke inhoud van deze verkondiging.

1. Het persoonlijke adres van deze verkondiging

De profeet Jesaja, gemeente, werd geroepen in de tijd van de koningen Uzzia, Jotham, Achaz en Hizkia, koningen van het tweestammenrijk. In de tijd dat Jesaja geroepen werd om profeet te zijn, was helaas het tienstammenrijk al weggevoerd in de ballingschap en zaten zij ver in Babel. Dat achtte de Heere nodig vanwege de zonde en het verval. En de Heere heeft aan Jesaja bekendgemaakt dat wat nu met het tienstammenrijk gebeurd is, ook zal gebeuren met het tweestammenrijk, want onder het tweestammenrijk was het niet anders dan onder het tienstammenrijk.

Maar de Heere komt niet direct met Zijn straffen, gemeente. De Heere laat altijd eerst waarschuwingen horen. En zo zond Hij Jesaja met name tot het tweestammenrijk, de inwoners van Jeruzalem en de inwoners van Juda. Heel eerlijk en heel scherp liet de Heere Jesaja preken. Als we naar het begin van de profetieën van Jesaja gaan, komen wij deze ernstige, indringende, scherpe woorden tegen. Luister eens wat Jesaja moest spreken, nota bene tot het verbondsvolk van God: *Een os kent zijn bezitter, en een ezel de kribbe zijns heren; maar Israël heeft geen kennis, Mijn volk verstaat niet.* Dat is wat, als God dat tegen je zegt. Met al je uitwendige godsdienst ben je nog minder dan een os, nog minder dan een ezel, want je kent ten diepste God niet. Dat is scherp, hè. Dat kunnen we eigenlijk niet hebben.

Maar dat is niet het enige wat Jesaja moest spreken. Want God is bewogen met een goddeloze zondaar. Daarom mocht Jesaja nog meer preken dan alleen dat scherpe, dat ontdekkende. Hij zegt: *Wast u, reinigt u; doet de boosheid uwer handelingen van voor Mijn ogen weg, o Israël, laat af kwaad te doen.* En doe juist het tegenovergestelde: *Leert goed te doen; zoekt het recht; helpt den verdrukte; doet de wees recht; handelt de twistzaak der weduwe.* En dan komt het, zo

welmenend, zo rijk van goedertierenheid: *Komt dan, en laat ons samen rechten, spreekt de HEERE; al waren uw zonden als scharlaken, zij zullen wit worden als sneeuw; al waren zij rood als karmozijn, zij zullen worden als witte wol. Indien gij gewillig zijt en hoort, zo zult gij het goede dezes lands eten.*

Dat heeft Jesaja ook mogen prediken aan het tweestammenrijk. En wat was de vrucht? Het volk luisterde niet en liet de Heere maar praten. En dan komt de Heere. Want de Heere is lankmoedig, ja zeker, maar als Hij ziet dat een mensenkind voortgaat in zijn onbekeerlijkheid op een zondige, vleselijke weg, dan komt Hij met Zijn slaande hand. Kijk eens naar het tweestammenrijk. De vijand kwam, en ook het tweestammenrijk werd meegevoerd. Ver weg de meesten, alleen een klein groepje arme Israëlieten bleef achter, de rest kwam ook in Babel terecht.

U kunt zich voorstellen dat het aanvankelijk heel veel met die mensen deed, ook met de jongeren en kinderen die allemaal weggevoerd werden. Maar na verloop van tijd raakten de meeste ballingen gewend aan de nieuwe situatie en voelden zij zich thuis in een vreemd land. Nee, niet iedereen. Want als je de profetieën leest van die tijd, kom je elke keer een hele bekende uitdrukking tegen in de profetieën van het Oude Testament. Er wordt regelmatig gesproken over een overblijfsel naar Gods verkiezing. Dat zijn degenen die tot bekering kwamen in de ballingschap, of al tot bekering gekomen waren, maar ook onder Gods slaande hand terecht kwamen.

Van die mensen vinden we in de Heilige Schrift, in het boek der Psalmen, hoe het met hen gesteld was toen ze daar in de ballingschap waren. Luister eens wat de dichter van Psalm 137 heeft gezongen: *Wij zaten neer, wij weenden langs de zomen van Babylons wijd uitgestrekte stromen; elk stortte daar zijn bittere jammerklacht, als hij met smart aan 't heilige Sion dacht; elk, wars van vreugd en vrolijke gezangen, liet daar zijn harp aan de sombere wilgen hangen.* Die mensen hebben daar gezocht in de ballingschap, gemeente. Ook Psalm 79, die uit die tijd komt, laat het ons weten: *Ai, hoor naar hen, die in gevangenis kwijnen; laat hun gekerm voor Uw aangezicht verschijnen; bevrijd hen, die, bedreigd door doodsgerevaren, op Uw hulp met smekende ogen staren.*

Weet u wat daar gebeurde? De oordelen van God hadden die mensen, en er waren ook jongeren bij – denk maar aan Daniël, die was amper veertien toen hij daar terecht kwam – gebracht bij de oorzaak: de zonden, de ongerechtigheden. En nu zaten ze daar. Jesaja zegt het ergens in zijn profetie: daar zitten ze nou als ongetroosten, als door onweder voort gedrevenen, als mensen in verdrukking, als een volk dat in duisternis wandelt. Daar zaten ze, in de duisternis van zonde, onder Gods slaande hand, menigmaal in aanvechting en vertwijfeling: wie, o wie, zal ons nu nog het goede doen zien?

Maar weet u, gemeente, wat nou zo'n wonder is? Allang voordat dat volk daadwerkelijk door eigen schuld in die ballingschap gekomen was, lagen de woorden van troost en de beloften van de verlossing al klaar. Is dat ook weleens een wonder voor je geworden? Want Jesaja heeft de woorden van vertroosting en de beloften van de verlossing al moeten opschrijven voordat dat volk daadwerkelijk in de ballingschap gevoerd werd, opdat het Woord, als ze daar zullen zijn, zijn kracht gaat doen. Het is de Heere Zelf Die ook aan Jesaja het bevel gegeven heeft om straks dat volk, dat ongetrooste volk, te gaan vertroosten.

Dan zijn we bij het begin van het tweede deel van Jesaja's profetie, wat wel het troostboek wordt genoemd. Dat begint bij hoofdstuk 40, en wat horen we daar als eerste de Heere zeggen? *Troost, troost Mijn volk, zal ulieder God zeggen.* Dat bevel, gemeente, wat eeuwen geleden in de harten gedaald is bij de profeten, door God Zelf, dat is ook nog steeds de roeping van Gods knechten

vandaag. O ja, ze worden geroepen om scherp de wet te prediken, maar ze worden ook geroepen om het volk toe te roepen: *Troost, troost Mijn volk, zal ulieder God zeggen*. Want zolang de Heere Jezus nog niet teruggekomen is op de wolken des hemels, gaat Hij nog steeds door om te zoeken en zalig te maken wat verloren ligt.

Mensen die in een geestelijke ballingschap terechtgekomen zijn, juist voor hen, in de banden van zonde, duivel en wereld, is er maar één troost in leven en sterven. En de Heere staat er Zelf voor in dat degenen die zalig worden, deze troost zullen ontvangen. Het is de enige troost, beide in leven en sterven.

Ja, wat wil het eigenlijk zeggen dat een mensenkind in een geestelijke ballingschap terechtgekomen is? Wat zijn het voor mensen die die enige troost, beide in leven en sterven, nodig hebben? Nou, gemeente, het woordje troost – en dat weten jullie ook al, jongens en meisjes – betekent dat iemand verdrietig is. Want jouw moeder en je vader hebben jou toch ook weleens moeten troosten? Misschien is het afgelopen week nog wel gebeurd, dat je hard gevallen bent, dat er iets ergs gebeurde, of dat je zo eng gedroomd had en je moest huilen. Dan komt je vader of je moeder dichtbij je zitten. Misschien mocht je wel even op schoot zitten, al was je al tien jaar, maakt niet uit. Maar je had troost nodig. Troost. Wat deed het goed dat mama haar arm om je heen deed? Wat deed het jou goed dat papa je aan zijn hart drukte? Wat voelde je je daar veilig. Je had troost nodig, want je was verdrietig, toch? Je was bang, toch?

Zo is het geestelijk ook. Troost hebben mensen nodig die van ellende weten. Ik hoor David in Psalm 119 vers 50 zeggen over troost die hij nodig heeft in zijn ellende. Dan komen we het woord ellende nog wel een paar keer tegen in de Catechismus. Ik wil er toch vanmorgen al iets van zeggen. Ellendig, zoals het Oud-Hollandse woord betekent: uitlandig zijn, een buitenstaander zijn, buiten Gods gemeenschap zijn. Zoals Juda en het tienstammenrijk ver weg werden gevoerd, bij de tempel vandaan, bij het altaar vandaan, bij het bloed der verzoening vandaan, bij de stad Jeruzalem vandaan, zo is een mensenkind door de zonde heel ver bij God vandaan gekomen.

Gemeente, hebt u het al echt leren geloven dat je door de zonde God kwijt bent? En dat God Zich niet zomaar heeft moeten terugtrekken, maar dat de schuld bij u, jou en mij ligt? Wij hebben gezorgd dat er een enorme afstand tussen God en ons hart gekomen is, omdat we gezondigd hebben. Het zijn toch de ongerechtigheden die een scheiding maken tussen God en ons hart. Zou ik u eens wat mogen vragen, en jou mogen vragen: heb je dat nou echt leren geloven?

O gemeente, als je dat echt gaat geloven door het werk van de Heilige Geest, dan kom je op je knieën terecht. Dan hoort de Heere je zeggen: O God, ik ben echt de ellendigste mens op aarde, want ik ben U kwijt. Ik heb U niet meer tot mijn deel. En als ik U kwijt ben, dan heb ik niets meer op aarde wat mij zou kunnen lusten. O God, mijn zonden, het zijn mijn zonden die de gemeenschap met U hebben verbroken. En Heere, ik kan het niet meer herstellen. Wat ik ook probeer, ik krijg die afstand niet overbrugd.

Dat is het eerste: God kwijt. Maar weet u dat het nog veel erger is? Weet u dat het nog veel erger is? Want we zijn niet alleen God kwijt, maar we hebben door onze zonden God ook tegen. Want er is iets gebeurd in het hart van God, gemeente, toen Hij uw zonden zag, toen Hij jouw zonden zag. O, sidder toch eens. Toen vervulde het hart van God zich met toorn. En God kan geen gemeenschap hebben met u, zolang u een zondaar bent. Je ligt onder de vloek van de wet, en je kan jezelf er nooit meer uit verlossen. Heb je het al leren geloven dat het echt zo is? Ja, geloven met pijn in je hart, geloven met verdriet in je hart. En maakt het dat je zo troosteloos bent? Want al die zonden heb je tegen een goede, echt een goede, lieve God bedreven. En dat gaat pijn doen,

toch, u die het kent? Dan raak je verslagen, dan raak je verbroken. En waarom doet de Heere dat nou? Met dat heerlijke doel: om je te gaan vertroosten.

En dat is een hele persoonlijke troost, gemeente. Nou ga je vanmorgen niet meer naar iemand anders kijken. Maar nou sta je hier vanmorgen, nou zit je hier vanmorgen in de kerk en thuis, oog in oog met God. En Die komt heel persoonlijk tot u, tot jou en tot mij vanmorgen. En Hij zegt: *Wat is uw - dus niet van die en niet van die - uw, jouw enige troost?* Nou, zeg het maar. Zeg het maar. Laat de Heere nou in je hart kijken. Wat hoort de Heere nou vanmorgen? Blijf toch niet stil, gemeente. Wat erg als je geen antwoord kan geven. Dan moet God wenen, dan moet Christus wenen. Blijf nou toch eens niet overeind staan. *Wat is uw, jouw enige troost?*

Ik zou weleens tien minuten mijn mond willen houden. Want er zitten er hier nog zoveel die het niet kennen. En als je vannacht toch sterven moest, ongetroost, ongetroost, dan kom je in ellende. Verschrikkelijk, verschrikkelijk. Ik hoop dat je het gaat geloven. En er zijn er in ons midden die hebben het leren geloven en die zijn troosteloos geworden. Dat was geen verstandswerk meer, maar dat was een zaak van het hart. En die mensen zijn zo verblijd geraakt dat er nou bij God een enige troost is, beide in leven en sterven. Die leren het zien vanuit het heilige Evangelie, die leren het geloven: ik kan van mijn zonde verlost worden, ik kan van mijn schuld bevrijd worden, ik kan weer met God verzoend worden. Jawel, dit is mijn troost, indringend mij toegelegd.

En wat is die troost dan? Je hebt het al op je lippen genomen aan het begin van deze dienst. Weet je het wel? Wat is dan ten diepste die enige troost? *Ik heb bij ene Hulp voor Israël hulp beschoren; Hem uit het volk verhoogd, Hem heb Ik uitverkoren.* Is het nog een vraag wie het is? Het is de Heere Jezus Christus, Die uit het Woord geopenbaard wordt aan een troosteloos mensenkind. Die komt met Zijn beloften, die spreken van de Christus. En als de Heilige Geest het geloof gaat werken in je hart, gemeente, die eerste keer dat je het krijgt te geloven – het is niet alleen voor anderen, maar ook voor mij – wat een troost, wat een persoonlijke troost.

Daarom mogen Gods knechten het blijven prediken: *Troost, troost Mijn volk, zal ulieder God zeggen.* Ja, dan zegt Jesaja: *Troost, troost Mijn volk.* En als de Heere aan het woord is in onze tekst, dan zegt Hij daarmee: dat volk is Mijn bezit. Maar hoe kan dat toch? Hoe zou dat ooit mogelijk zijn, dat een ellendige zondaar, die zelf de gemeenschap met God verbroken heeft, aangesproken kan worden door God Zelf met die diepe woorden: *Troost, troost Mijn volk?*

O, heeft Hosea misschien niet gelijk gehad toen hij zijn twee kinderen die aangrijpende namen moest geven: Lo-Ammi, Lo-Ruchama – je bent Mijn volk niet meer, en Ik zal Mij niet meer over u ontfermen, vanwege je zonde tegen Mij? Ja, dat zou recht zijn, gemeente, dat zou verdiend zijn. En toch horen wij de Heere in onze tekst zeggen: *Troost, troost Mijn volk, Mijn eigendom.* Hoe kan dat toch? Zit je er ook zo'n verlegen mee? Zou je nou ook zo graag onderwijs willen krijgen hoe dat nou mogelijk is?

Dan gaan we vanuit onze tekst naar Zondag 1: *Wat is uw enige troost, beide in leven en sterven?* En dan dat diepe, dat heerlijke, dat Godverheerlijkende antwoord: *Dat ik, o, dat persoonlijke, wie kan het vanmorgen meezeggen op goede gronden tot eer van de Drie-enige God? Dat ik, zelfs ik, met lichaam en ziel, beide in leven en sterven, niet mijn, maar mijns getrouwen Zaligmaker Jezus Christus eigen ben, Die met Zijn dierbaar bloed voor al mijn zonden, niet één uitgezonderd, voor al mijn zonden volkomenlijk betaald en mij uit alle heerschappij des duivels verlost heeft.*

O, gemeente, op grond van het offer van Christus kan God tot Zijn kerk zeggen: *Mijn volk.* Dat vloeit uit het welbehagen. Maar daar was dat offer van de Heere Jezus zo voor nodig. Want Hij moest die grote losprijs gaan neerleggen om een mensenkind daadwerkelijk te verlossen uit de macht en de

schuld van de zonde en de heerschappij van de duivel. En gemeente, als je deze troost mag ontvangen als een leerling op de school van de Heilige Geest, dan heb je drie dingen geleerd. Dan heb je inderdaad geleerd: ik sta in de schuld bij God en ik moet betalen voor mijn schuld, en daar doe je niets meer van af. Maar je komt er ook achter: ik kan het niet, ik heb werkelijk niets om ook maar een klein beetje van mijn schuld voor God te kunnen betalen. Maar dan dat wonder, dat onuitsprekelijke wonder: er is betaald, door een Ander. En dat is nu de Heere Jezus Christus, de Zaligmaker van Zijn volk.

O, en als je er vanmorgen niet bij kunt, als het nou te groot is om te geloven, zak dan maar door je knieën aan Zijn genadetroon en zeg het maar, en blijf het zeggen met de woorden van Psalm 35: *Vertrouwt mijn ziel in haar geween, en zeg haar: Ik ben uw heil alleen.* O gemeente, het is zo'n wonder als je op goede gronden mag weten het eigendom van de Heere Jezus te zijn. Kon ik maar woorden vinden om dat geluk en die zaligheid onder woorden te brengen. O, dan krijg je zulke rijkdommen, die zijn te groot om te geloven.

Want als je gekocht bent door het bloed van Christus en je mag weten Zijn eigendom te zijn, dan val je onder de trouwe zorg, niet meer van een vertoornd Rechter, maar van een God Die verzoend is in het bloed van Christus. En Die Zich juist daarom aan Zijn kinderen gaat openbaren als een zorgvolle Vader. Dan kom je onder de vaderlijke zorg te liggen van God: *En alzo bewaart, dat zonder den wil mijns hemelsen Vaders geen haar van mijn hoofd vallen kan; ja, ook dat mij alle ding tot mijn zaligheid dienen moet.*

O, die trouwe, tere zorg van God de Vader voor Zijn kinderen, dat is zo groot, dat gaat zo ver, tot het kleinste toe. Alles wat er gebeurt in het leven van een kind van God valt niet buiten Zijn wil, gaat niet buiten Zijn raad, om zelfs het uitvallen van één haar uit je hoofd. Wat een God, hè, dat Hij Zich zelfs om zulke kleine dingen bekommert in het leven van Zijn kerk. Alles naar Zijn wil, alles naar Zijn vaderlijke wil. O, wat een rijke woorden: *Troost, troost Mijn volk, zal ulieder God zeggen.*

Ja, het wordt heel krachtig gezegd in vers 1 van Jesaja 40. Dat blijken de woorden die gebruikt worden. We mogen het zo zeggen: *Troost, troost voor u, Mijn volk. Ja, voor u.* En het tweede is dat de werkwoordsvorm bij troost een vorm is die laat weten dat het elke keer weer opnieuw klinkt. Dus niet zomaar een keertje, maar elke keer moet het herhaald worden. En in de derde plaats wordt het ook nog eens twee keer gezegd: *Troost, troost.* Omdat Gods kinderen heel hun leven niet zonder die troost kunnen. Vanaf het moment dat ze wedergeboren worden tot het moment dat ze sterven, blijft de Heere zeggen: *Troost, troost Mijn volk.* En: *Spreek naar het hart van Jeruzalem, en roept haar toe.* Wat dan? We gaan het in onze tweede gedachte overdenken.

2. De rijke inhoud van deze verkondiging

De kerk des Heeren kent een adres waar ze die troost kunnen vinden en waar ze die troost ook kunnen krijgen. Dat is bij Christus. En echt, gemeente, Christus is een volkomen Zaligmaker. Hij heeft de zaligheid niet alleen verworven, maar Hij past het ook toe. Daarom is Hij werkzaam aan de troon van Gods genade. Paulus zegt het: dat Hij altijd leeft om voor Zijn volk te bidden. Hij bidt daarom om de uitbreiding van Zijn koninkrijk, Hij bidt daarom om de bewaring van Zijn kerk, Hij bidt daarom om de troost te mogen schenken aan een troosteloze zondaar.

En hoe doet de Heere Jezus dat dan? Dat doet Hij door Zijn Geest. En dat vinden we ook in de Catechismus: *Waarom Hij mij ook door Zijn Heiligen Geest van het eeuwige leven verzekert.* Dus het is zeker, en die zekerheid is te verkrijgen. Wij moeten geen verkeerd beeld krijgen van de zaligheid van een zondaar. Wij moeten niet in die sfeer komen dat een kind van God nou altijd maar bekommerd is en altijd in duisternis loopt. O ja, ze weten er wel van, inderdaad, maar er zijn

tijden in het geloofsleven dat er zekerheid is. En dat is zeer Bijbels. Want de Heilige Geest is het Die verzekert. Waarvan? Ja, van het eeuwige leven.

Wat zou dat betekenen, jongens en meisjes? Van het eeuwige leven verzekeren? Nou, dan moet je weten wat het eeuwige leven betekent in de Bijbel. Dat betekent heel eenvoudig dit, en je kan het vinden in Johannes 17 vers 3: *En dit is het eeuwige leven, dat zij U kennen, den enigen waarachtigen God, en Jezus Christus, Dien Gij gezonden hebt.* Dus wat betekent eeuwig leven? Heel eenvoudig: de Heere God kennen en de Heere Jezus kennen. Om het met de woorden van Zondag 1 te zeggen: dat je weten mag het eigendom van de Heere Jezus te zijn, dat je weten mag een kind van de Vader te zijn, dat je een bruid van Christus bent, en dat je in het huisgezin van God de Vader een plaatsje gekregen hebt. Wat een rijkdom.

Maar ach, hoe kun je dat dan weten? Nou, dat is het werk van de Heilige Geest. En hoe doet Hij dat nou, dat Hij een mensenkind daarvan verzekert? Dat vinden we eigenlijk in Jesaja 40. Want daar horen wij Jesaja zeggen: *Spreek naar het hart van Jeruzalem, en roept haar toe.* Dus in vers 1 noemt Hij Gods kinderen nog Zijn volk, en in vers 2 noemt Hij Gods kinderen Jeruzalem. Maar dan zegt Hij er wat bij: *Naar het hart van Jeruzalem spreken.* Wat betekent dat? Eigenlijk twee dingen. Vanuit de grondtekst kunnen we zeggen: God spreekt tot het hart en Hij spreekt naar het hart. Tot het hart, dat betekent dat er gepreekt wordt en dat het Woord klinkt, niet alleen in de oren, maar dat de Heere het brengt in het hart, zodat je het Woord wat gesproken wordt, door de Heilige Geest Die in het hart van Gods kinderen woont, gaat geloven.

Maar wat betekent het dan dat de Heere naar het hart spreekt? Nou, dat betekent dat als de Heere komt met Zijn Woord, het precies past bij de toestand van je hart. Dus *naar het hart van Jeruzalem spreken*, dat betekent net alsof het ene puzzelstukje precies past in het andere puzzelstukje, of dat een sleutel precies past in het juiste slot. Dat betekent het.

En wat is er dan in het hart van Jeruzalem te vinden? Ik zou daar natuurlijk heel veel over kunnen zeggen, maar ik blijf bij de tekst, ik blijf even bij Jesaja 40, om aan de hand van die woorden uit te leggen wat de Catechismus bedoelt, dat de Heilige Geest van het eeuwige leven verzekert. Hier in het hart, in Jesaja 40 vers 2, vinden wij drie dingen die in het hart van een mensenkind zijn dat wedergeboren is. Want het gaat wel over een wedergeborene. Wat is het dan? Strijd, ongerechtigheid en zonde. Dat is in dat hart. Daar heeft de Heilige Geest van overtuigd. En wat gaat de Heilige Geest nog meer doen? Onder de prediking van het troostwoord gaat Hij een gepast woord in het hart brengen dat past bij de strijd, bij de ongerechtigheid en bij de zonde.

En wat zegt dan de Heere in onze tekst? *De strijd is vervuld, de ongerechtigheid is verzoend, en voor de zonde ontvangt Gods kerk iets dubbels.* Dat zijn de gepaste woorden die de Heere in het hart brengt als er strijd is, als er ongerechtigheid is en als er zonde is. Bij deze drie dingen wil ik tenslotte nog even tot troost en tot onderwijs stilstaan.

Eerst is er strijd. Ja, echt, als de Heere begint te werken in een mensenkind, komt er strijd. Het was zo terecht dat geoefende kinderen van God in de vroege kerk tegen een pas bekeerde zeiden: welkom in de strijd. En degenen die de Heere vrezden, weten wel wat strijd is. Maar wat zou Jesaja nou heel concreet bedoelen met strijd in onze tekst? Nou, het volk zit in de ballingschap. En ik heb u vanmorgen gezegd: in de ballingschap zitten heel veel mensen, een overblijfsel dat het niet naar hun zin heeft daar. Die kijken uit naar verlossing. En al is de ballingschap niet één, twee, drie te vergelijken met het slavenhuis in Egypte, wij kunnen er wel uit opmaken dat de mensen die in de ballingschap zaten, zich net zo ellendig voelden als het volk Israël ooit in Egypte, toen ze daar in het diensthuis waren, toen ze daar onder de dienstbaarheid van de wet waren.

En weet u, als de Heere nou in je leven komt, dan zie je dikwijls gebeuren dat zo'n mensenkind ook onder het juk van Gods wet komt, onder de dienstbaarheid van de wet. Je wilt niet meer zondigen, nee, absoluut niet. Je gaat met de zonden breken. En daar tegenover wil je zo goed proberen naar Gods wet te leven. Dan kan er een tijd in het geloofsleven zijn dat je niet in de vrijheid bent, maar dat je onder een juk ligt: dit moet en dat mag niet. En het gaat allemaal met liefde gepaard, want je hebt de eer van God op het oog, maar toch, het werkt je zaligheid niet.

En het is zo'n zegen als de Heere je dan vast laat lopen. Hoe doet de Heere dat? Paulus schreef het aan de Galaten: Hij laat je door de wet aan de wet sterven. Weet je wat dat heel eenvoudig betekent? De Heere laat je zien wat de wet echt van je eist, en Hij laat je voelen dat je niet kan, wat je ook probeert. Maar het lukt niet. Het is zo'n les om te leren, gemeente, dat je door de werken van de wet niet zalig kan worden, wat je ook probeert.

En wat bedoelt Jesaja nou als de strijd vervuld is? Als je in die strijd om het zelf te proberen mislukt en in een doodlopende weg terechtkomt, wat betekent dat, dat die strijd vervuld wordt? Dit: dat je in die strijd afgebroken wordt, zodat er maar Eén voor je overblijft, en dat is Christus, het einde van de wet. Dan is je strijd in Hem vervuld. Dan kun je het niet meer, maar dan hoef je het ook niet meer, want er ligt een uitgewerkte zaligheid in de Heere Jezus alleen. Wat een troost: de strijd vervuld.

En dan de tweede troost: *Haar ongerechtigheid is verzoend*. Wat betekent ongerechtigheid? Dat zijn de zonden die Jesaja moest aanwijzen onder Juda: de zonden van wellust en hoogmoed, gierigheid en gemakzucht, weerbarstigheid, afgoderij, boosheid, geestelijke hoerereien. Er waren mensen in de ballingschap die zuchtten onder deze ongerechtigheden, en ze konden zichzelf er niet van verlossen. Hoe kan de Heere Zich over zo één ontfermen? Misschien zit er wel één vanmorgen: mijn ongerechtigheid, o, mijn ongerechtigheid.

Maar luister eens wat Jesaja predikt: *Uw ongerechtigheid is verzoend*. En nu ga ik je toch iets vertellen dat je eerst niet gelooft, denk ik. Toen ik deze woorden uit het Hebreeuws ging vertalen, deed ik toch zo'n ontdekking. Weet u wat er heel letterlijk staat? En ik snap het als je het eerst niet gelooft en niet kan begrijpen, maar ik ga het toch zeggen, want het staat er. Die woorden, *uw ongerechtigheid is verzoend*, betekenen heel letterlijk: uw ongerechtigheid is aangenaam geworden.

Dat kan niet, dat kan niet, dominee. Je moest eens weten wat die ongerechtigheid hier van binnen met me doet. Ik durf mijn ogen niet op te heffen naar God. Kunnen mijn ongerechtigheden aangenaam zijn? Dat bestaat toch niet, Heere. U moet in toorn ontsteken over mijn ongerechtigheid. Dat klopt vast niet, mijn ongerechtigheid aangenaam geworden. En toch is het zo. En ik ga u het geheim verklaren, vanuit het Woord, natuurlijk.

Dan neem ik u even mee naar Leviticus 1 vers 4. Daar komen wij een offeraar tegen, die met een offerdier bij de priester staat. En vlak voordat het offerdier wordt geslacht, moet die offeraar, die zo gezondigd heeft tegen God, zijn handen leggen op de kop van het dier. En weten jullie, jongens en meisjes, wat die handeling betekent? Dan was het net alsof die offeraar zijn zonden op het offerdier neerlegde. En als het op het offerdier lag, dan werd het geslacht en op het altaar neergelegd. En wat lees ik dan in Leviticus 1 vers 4? *En hij zal zijn hand op het hoofd van het brandoffer leggen, opdat het voor hem aangenaam zij, om hem te verzoenen*.

O, weet u wat dat betekent? God weet raad met je ongerechtigheid. Waar u geen raad meer weet met je ongerechtigheden, daar weet God raad. Want dan hoor ik op de achtergrond van deze woorden Abraham tegen Izak zeggen: *God zal Zichzelf een lam ten brandoffer voorzien*. Het is net

alsof de Heere zegt: Ik weet het wel, dat de ongerechtigheden je ten neer drukken, dat je er geen raad mee weet en dat je bang bent dat je verloren moet gaan vanwege je ongerechtigheden. Maar arme zondaar, kijk eens, hoor eens, Ik heb Mijn Zoon gezonden als het Lam Gods, dat de zonden der wereld wegdraagt. En Hij heeft uw ongerechtigheid aanvaard, Hij heeft uw ongerechtigheid weggedragen, en Hij heeft uw ongerechtigheid verzoend.

Kijk, tegen die achtergrond gaat het toch een wonder worden: uw ongerechtigheid is aangenaam voor God geworden. Waarom? Omdat ze in Christus is weggenomen, omdat ze in Christus is verzoend. En daarom kan God op grond van dat verzoenend sterven van Christus zeggen: *Ik, Ik ben het, Die uw overtredingen uitdelg als een nevel, en uw zonden gedenk Ik niet.*

Wat een wonder. En weet u wat nou de kerk des Heeren gaat leren? Door het geloof, hoor, om gedurig met hun zonden te vluchten tot het Lam van God. En kind van God in ons midden, heb je het weleens mogen doen, meerdere keren mogen doen, ook met je dagelijkse zonden, dat je niets anders meer kon dan vluchten tot Christus, het Lam van God, met heel je zondige bestaan? En dat je door het geloof je zonden op Christus mocht werpen, en dat je aan de voeten van Christus mocht bemerken: Hij heeft het allemaal van me overgenomen en heeft het allemaal verzoend? Wat een troost, hè? Uw ongerechtigheid aangenaam, want het is verzoend, voor eeuwig verzoend.

En als de Heilige Geest het geloof werkt in dat dodelijkste tijdsgewricht, dan komt je schuldige hart tot rust, en daalt de vrede in je aanklagend geweten. En dan heb je iets van de vrede met God door het bloed des kruises, die alle verstand te boven gaat.

En dan tenslotte: *Dubbel ontvangen voor haar zonden.* En het woordje zonde betekent hier: doel missen, een heilig leven voor God. En ook dat gaat de Heere geven, dubbel. Hij weet raad met de schuld der zonde, en Hij weet raad met de macht der zonde. Dat woordje dubbel wil zeggen: Ik verzoen niet alleen de zonde door het bloed van het Lam, maar Ik zal ook zorgen dat je door de Heilige Geest op Christus gaat lijken, en dat er iets openbaar mag komen van de weg der heiligmaking. Om met de woorden van Zondag 1 te zeggen: *Om Hem voortaan te leven van harte willig en bereid maakt.*

Dubbel ontvangen. Het is net alsof ik die soldaat zie gaan naar de zijde van Christus, en uit de zijde stroomt water en bloed. Dubbel. Bloed tot rechtvaardigmaking en water tot heiligmaking. Dubbel ontvangen van de hand des Heeren.

Gemeente, zo hebben wij wellicht voor de zoveelste keer gehoord over de enige troost, beide in leven en sterven. Een troost die Gods kinderen kennen, een troost die verkondigd mag worden aan bedroefde, schuldverslagen zondaren. En ja, maar zegt iemand: dominee, ik ben geen kind van God. En als ik hoor in de prediking over een schuldverslagen zondaar die van verre staat, zelfs dat ben ik niet. Ik moet eerlijk zeggen dat ik onbekeerd ben. Wat moet ik dan met die enige troost, beide in leven en sterven?

Ik hoop dat je het gaat overdenken deze week, en dat je daarmee in je gemis komt en ontdekt: ik heb het niet. En dan, en dan, dan moet je naar de plaats waar je het krijgen kan. Ja, maar dominee, ik heb vanmorgen gehoord dat het voor troostelozen is, en ik ben zelfs geen troosteloze. Ik voel zelfs mijn zonde niet. Ik hoor het wel, maar ik weet helemaal niet wat zondekennis is. Is dat dan misschien een voorwaarde? Nee, wel de weg waarin.

Al ben je zo dood als een pier, al is je hart nog zo hard als een steen, ga dan toch tot Hem Die de enige troost is en de enige troost kan schenken. En dan denk ik aan een van de predikers Erskine, die gezegd heeft: Kun je dan niet tot de Heere Jezus gaan met een verbroken hart? Ga dan tot Hem

óm een verbroken hart. Want Hij weet er raad mee. Hij kan je werkelijk een ongetrooste maken, een door onweder voortgedrevene, een verdrukte, om je te vertroosten met de troost van een Drie-enige God. En Hij maakt het waar wat we gaan zingen: *Hij troost het hart dat schreiend tot Hem vlucht, dat ongeveinsd in 't midden der ellenden zich naar Gods troon met zijn gebeden blijft wenden - blijft wenden! Hij geeft de wens van allen die Hem vrezen, hun beden heeft Hij nimmer afgewezen.*

Amen.